

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ №2

София, 23 януари 2026 г.

(Обн. ДВ, бр. 12 от 30 януари 2026 г.)

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Надежда Желепова

Атанас Семов

Красимир Влахов

Янаки Стоилов

Соня Янкулова

Борислав Белазелков

Десислава Атанасова

Галина Тонева

Сашо Пенев

Невин Фети

Орлин Колев

при участието на секретар-протоколиста Мариана Малканова разгледа в закрито заседание на 23.01.2026 г. конституционно дело №12/2025 г., докладвано от съдия Десислава Атанасова.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България във фазата на решаване на делото по същество.

Делото е образувано на 26.10.2025 г. по искане на 49 народни представители от 51-вото Народно събрание за обявяване на „противоконституционност и невалидност“ на решенията на 51-вото Народно събрание от 16.01.2025 г. (гласувания №6, 7, 8) за избор на министър-председател (№6), структура (№7) и състав (№8) на

Министерския съвет. В искането се поддържа, че атакуваните решения са „взети с решаващото участие“ на 8 народни представители, чийто избор впоследствие е обявен за незаконен с Решение №1/2025 г. по к.д. №33/2024 г. на Конституционния съд, поради което вносителят намира противоречие с чл. 1, ал. 2 от Конституцията. Според него държавната власт „не е реализирана чрез законно избрани представители на народа, а от лица без валидно учреден мандат“. Счита, че е нарушен и чл. 67, ал. 1 от Конституцията, „защото правомощията на народен представител могат да се упражняват единствено въз основа на законен избор“. Поддържа, че е „засегнат и чл. 84, т. 8 от Конституцията, тъй като без тези гласове липсва необходимото конституционно мнозинство за избора на Министерски съвет“. Вносителят се позовава на Решение №3/2020 г. по к.д. №5/2019 г. на Конституционния съд, с оглед на което в петитума отправя искане до Съда да „[о]бяви за противоконституционни и невалидни, като не пораждат правни последици решенията от 16.01.2025 г. на 51-то Народно събрание за избор на Министерски съвет“.

С Определение №8 от 18.11.2025 г. Конституционният съд е допуснал искането за разглеждане по същество, конституирал е заинтересувани институции и е отправил покана до специалисти от науката.

На основание чл. 20а от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд в отговор на предоставената възможност писмено становище е представил Министерският съвет. В становището се обръща внимание, че съгласно чл. 14, ал. 4 от Закона за Конституционен съд (ЗКС) решенията по спорове за законността на избора на народен представител влизат в сила от датата на постановяването им. Посочва се, че разпоредбата на чл. 14, ал. 4 ЗКС е съобразена с чл. 151, ал. 2 от Конституцията, съгласно който актът, обявен за противоконституционен, не се прилага от деня на влизането на решението на Конституционния съд в сила. Във връзка с прилагането на тази разпоредба се прави препратка към Решение №14/2013 г. по к.д. №17/2013 г. на Конституционния съд, като се посочва, че точка 1

от диспозитива на Решение №3/2020 г. на Конституционния съд по к.д. №5/2019 г. е приложима единствено и само по отношение на ненормативни актове на Народното събрание и укази на президента, докато изборът на народни представители става с решение на Централната изборителна комисия, а не чрез акт на Народното събрание. С оглед на изложеното се поддържа, че решението на Конституционния съд за обявяване на избора на народни представители за незаконен има действие *ex nunc* и не влияе на валидността на избора на състав на Министерския съвет.

Конституционният съд, като обсъди доводите в искането и постъпилото по делото писмено становище, както и относимата правна уредба, за да се произнесе, взе предвид следното:

Предмет на настоящото производство е конституционосъобразността на решенията на 51-вото Народно събрание за избиране на министър-председател на Република България, за приемане на структура на Министерския съвет на Република България и за избиране на Министерски съвет на Република България, приети на 16.01.2025 г. (обн. ДВ, бр. 5 от 2025 г.).

Основният аргумент, на който се основава искането за установяване на противоречие на посочените решения на Народното събрание с разпоредбите на чл. 1, ал. 2, чл. 67, ал. 1 и чл. 84, т. 8 от Конституцията, е твърдението, че решенията са взети с участието на народни представители, които са нямали право да гласуват, тъй като техният избор впоследствие е обявен за незаконен с Решение №1/2025 г. по к.д. №33/2024 г. на Конституционния съд.

В искането липсват доводи за твърдението, че „[в]алидността на решението за избор на Министерски съвет зависи не от оборимата презумпция за законосъобразност, а от наличието на конституционно изискуемото абсолютно мнозинство в момента на гласуването“. Съгласно чл. 82, ал. 2 от Конституцията Народното събрание приема законите и другите актове с мнозинство повече от половината от присъстващите

народни представители, освен когато Конституцията изисква друго мнозинство. По отношение на оспорените в настоящото производство решения Конституцията не предвижда „наличието на абсолютно мнозинство“.

Съдът обръща внимание, че с Решение №1/2025 г. по к.д. №33/2024 г. на Конституционния съд за незаконен е обявен изборът на общо 16 народни представители. Всички те са участвали при формирането на кворума и във вземането на решения с необходимото мнозинство от повече от половината от присъстващите в заседанието на 16.01.2025 г. народни представители. Осем от тях са гласували „за“, а 8 – „против“ решенията за избиране на министър-председател на Република България, за приемане на структура на Министерския съвет на Република България и за избиране на Министерски съвет на Република България, приети на 16.01.2025 г. (обн. ДВ, бр. 5 от 2025 г.).

Вносителят сочи обратното действие на Решение №1/2025 г. по к.д. №33/2024 г., като го обвързва с Тълкувателно решение №3/2020 г. по к.д. №5/2019 г., съгласно което обявените за противоконституционни ненормативни актове – закони във формален смисъл, решения на Народното събрание и укази на президента – са невалидни от приемането или издаването им.

Съдът подчертава, че Тълкувателно решение №3/2020 г. по к.д. №5/2019 г. се отнася за действието във времето на решенията на Конституционния съд за установяване на противоконституционност на актовете на Народното събрание и на президента по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията. Извън обхвата на това тълкуване остава правомощието на Съда по т. 7 – произнасяне по спорове за законността на избора на народен представител.

В своята практика Конституционният съд е имал възможността да се произнесе по въпроса за действието на решенията си във времето. В Тълкувателно решение №14/2013 г. по к.д. №17/2013 г. Съдът отговаря на

въпроса дали решенията му може да имат „обратно действие“, или техните правни последици са само за „в бъдеще“, като постановява следното: „Член 14, ал. 3 от Закона за Конституционен съд поначало възпроизвежда чл. 151, ал. 2 от Конституцията, а ал. 4 посочва дата на влизане в сила на други решения, извън тези, с които се установява неконституционност по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията. Според нея решенията по спорове за законност на избора на президент, вицепрезидент или народен представител, за установяване на неизбираемост и несъвместимост на народен представител, както и за фактическа невъзможност за изпълнение на задълженията и несъвместимост на съдия влизат в сила от датата на постановяването им, преди тяхното обнародване“ (в този смисъл и Решение №4/1995 г. по к.д. №2/1995 г.). По отношение на действието във времето на решение по чл. 72, ал. 1, т. 3 (установяване на неизбираемост или несъвместимост) се допълва: „При наличието на ясният текст на чл. 151, ал. 2 от Конституцията трудно може да се обоснове обратно действие на решение на Конституционния съд с аргумента, че то се налага предвид спецификата на правния спор. [...] В тези случаи действието на решението на Конституционния съд ще бъде също така занапред. Съображението, че то има обратно действие, защото установява просто факта на първоначална липса на възникнало правоотношение на политическо представителство, не може да бъде възприето, защото предполага тезата за установителния характер на решението. [...] Решението ще действа по общото правило занапред, след като няма изричен текст, който да провъзгласи обратното му действие. Да се поддържа, че предсрочното прекратяване на пълномощията на народния представител става с обратна сила е юридически неприемливо без да има изричен текст в Конституцията, който при това да бъде синхронизиран със системата от правила относно дейността на Народното събрание. Колкото до причината Конституцията да установи правилото за действието на решенията на Конституционния съд единствено занапред, тя следва да се търси в необходимостта да бъде гарантирана валидността на приетите от

Народното събрание актове и запазването на настъпилите с тях правни последици“.

Конституционният съд не намира основание да се отклони от практиката си и приема, че съгласно разпоредбата на чл. 151, ал. 2 от Конституцията оспорените решения на Народното събрание за избор на министър-председател, структура и състав на Министерския съвет не са противоконституционни именно поради действието занапред във времето на Решение №1/2025 г. по к.д. №33/2024 г.

По отношение на твърдяното противоречие с чл. 1, ал. 2 и чл. 67, ал. 1 от Конституцията вносителът поддържа, че решенията на Народното събрание са противоконституционни, защото нарушават установените в тези разпоредби основополагащи принципи, пояснявайки, че „Конституцията ясно свързва правомощието на народния представител с валидността на неговия избор. Чл. 67, ал. 1 КРБ постановява, че народните представители „изпълняват функциите си въз основа на Конституцията и законите“, а чл. 1, ал. 2 от Конституцията изисква държавната власт да произтича от народа и да се упражнява чрез негови органи. Ако изборът е признат за незаконен, това означава, че никога не е възникнал валиден мандат, а следователно лицето не е орган по смисъла на Конституцията“.

Подобни аргументи влизат в противоречие с правната сигурност като основен компонент на принципа на правовата държава и са в разрез с цитираната практика на Конституционния съд.

От действието занапред във времето на Решение №1/2025 г. по к.д. №33/2024 г. следва неоснователност на довода на вносителя за изначално невъзникнал мандат.

В искането се твърди противоречие на оспорените решения на Народното събрание и с чл. 84, т. 8 от Конституцията, съгласно който Народното събрание „избира и освобождава ръководителите на Българската народна банка и на други институции, определени със закон“.

Разпоредбата е неотносима към предмета на делото. Относителната разпоредба към предмета на делото е чл. 84, т. 6 от Конституцията, съгласно която Народното събрание избира и освобождава министър-председателя и по негово предложение – Министерския съвет, както и извършва промени в правителството по предложение на министър-председателя. Оспорените решения са в кръга на правомощията на Народното събрание.

Предвид горното Конституционният съд намира, че искането за установяване на противоконституционност на решенията от 16.01.2025 г. на 51-вото Народно събрание за избор на министър-председател, структура и състав на Министерския съвет е неоснователно и следва да бъде отхвърлено.

Воден от изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията, Конституционният съд

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ искането на 49 народни представители от 51-вото Народно събрание за установяване на противоконституционност на решенията на 51-вото Народно събрание за избиране на министър-председател на Република България, за приемане на структура на Министерския съвет на Република България и за избиране на Министерски съвет на Република България, приети на 16.01.2025 г. (обн. ДВ, бр. 5 от 2025 г.).

Председател: Павлина Панова